

Kreditgaranti till Teracom AB

Till kulturutskottet

Kulturutskottet har den 17 januari 2002 beslutat att bereda finansutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2001/02:76 Teracom AB – garanti och omstrukturering samt de med anledning av propositionen väckta motionerna.

I propositionen föreslås att regeringen skall bemyndigas att utfärda en kreditgaranti till Teracom AB på högst 2 000 miljoner kronor. En riskavspeglande avgift som också inkluderar statens administrativa kostnader skall tas ut för garantin, som skall tidsbegränsas och ha en löptid t.o.m. den 31 oktober 2002.

Fem motioner har väckts i ärendet, nämligen motionerna Kr3–Kr7.

Folkpartiet liberalerna yrkar i *motion Kr3* att regeringens förslag skall avslås (yrkande 1), att statliga medel inte skall användas för digitalisering av televisionen (yrkande 2) samt att Teracom AB skall privatiseras (yrkande 3).

I *motion Kr4* föreslår även *Moderata samlingspartiet* att propositionen skall avslås (yrkande 1). Motionärerna anser dessutom att regeringen bör ålägga Teracom AB att avyttra sin del i dotterbolaget Boxer TV-Access AB eftersom det enligt deras mening inte finns anledning för statliga bolag att med kraftiga subventioner sälja och hyra ut TV-mottagare och dekodrar (yrkande 2). Vidare anser de att ägaransvaret för Teracom bör flyttas från Kultur- till Näringsdepartementet (yrkande 3) samt att Teracom bör privatiseras (yrkande 4).

I *motion Kr5* av Margareta Cederfelt och Anna Kinberg (m) föreslås att Teracom AB omgående skall privatiseras.

Marie Engström (v) yrkar i *motion Kr6* att regeringens förslag skall avslås (yrkande 1). Motionären påpekar att det inte är klarlagt om den föreslagna garantigivningen är förenlig med EU:s statsstödsregler. Regeringen bör därför återkomma med förslag rörande den mest lämpliga åtgärden för att överbygga Teracom AB:s ekonomiska problem där även denna aspekt har beaktats (yrkande 2).

Kristdemokraterna ser i *motion Kr7* förslaget om en tidsbegränsad garanti som en mycket kortsiktig lösning men ställer sig bakom åtgärden. Motionärerna föreslår emellertid att frågan om ett breddat ägande i Teracom AB skall utredas skyndsamt.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Det helstatliga bolaget Teracom AB bildades 1992 och har till uppgift att sända ut och överföra radio- och TV-program. Med ett rikstäckande marknät som omfattar ett femtiotal större och 700 mindre sändarplatser samt 1 200 master svarar bolaget för överföringen av de program som sänds av bl.a. Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB (UR) och TV 4 AB. Bolaget är också nätoperatör för olika telekom-tjänster. Utsändning av radio och TV är bolagets kärnverksamhet. Annan verksamhet kan bedrivas om den är förenlig med kärnverksamheten.

Teracom är moderbolag i en koncern med ett antal hel- eller delägda dotterbolag. Så t.ex. äger Teracom tillsammans med Livförsäkringsbolaget Skandia bolaget Boxer TV-Access AB som säljer och hyr ut utrustning som gör det möjligt att ta emot digitala TV-utsändningar i en vanlig TV-apparat, s.k. set-top-boxar. Teracoms ägarandel i detta bolag är för närvarande 70 % men diskussioner pågår om att begränsa denna majoritetspost.

För att en tittare skall kunna få tillgång till digitala TV-sändningar behövs också ett programkort. Sådana programkort tillhandahålls av Senda i Sverige AB, som Teracom äger tillsammans med SVT och UR. Teracoms ägarandel i detta bolag är drygt 90 %.

I koncernen ingår bl.a. också det helägda Teracom Components AB som utvecklar, tillverkar och säljer radiomekanikprodukter främst på den internationella marknaden.

Koncernen har ungefär 950 anställda och en omsättning på 1 600 miljoner kronor. Koncernens balansomslutning uppgick enligt årsredovisningen för 2000 till 2 885 miljoner kronor. Vid utgången av samma år hade koncernen ett eget kapital på 1 177 miljoner kronor, vilket gav en soliditet på 41 %.

Riksdagen har tidigare beslutat att marksänd digital TV skall införas och byggas ut till att omfatta hela landet. Vid utgången av 2001 hade fyra linjenät byggts ut i sådan omfattning att de digitala sändningarna täckte ungefär 90 % av landets befolkning.

Teracoms finansiella ställning

Teracomkoncernens finansiella ställning har under de båda senaste åren försvagats. Av den senast tillgängliga årsredovisningen, den avseende 2000, framgår att rörelsens kostnader ökade med närmare 50 % under 2000 medan intäkterna ökade med endast drygt 15 %. Som en följd härav försämrades rörelseresultatet efter avskrivningar från ett överskott på 121 miljoner kronor 1999 till ett underskott på 204 miljoner kronor 2000. Resultatförsämringen uppstod framför allt bland dotterbolagen. Genom att Teracom under 2000 avyttrade sitt innehav på 37,5 % av aktierna i Nordiska Satellitaktiebolaget (NSAB) – en affär som inbringade 680 miljoner kronor – kunde koncernen

uppvisa ett positivt resultat efter skatt på 115 miljoner kronor, vilket bidrog till att även soliditeten detta år blev god och då uppgick till 41 %.

Främst på grund av Teracom's mycket omfattande investeringar men även på grund av betydande förluster i Boxer TV-Access AB har emellertid soliditeten därefter sjunkit¹. Koncernens soliditet uppgick vid halvårsskiftet 2001 till 34 % och väntades enligt delårsrapporten för första halvåret 2001 fortsätta att sjunka. Enligt nu föreliggande prognoser beräknas koncernens soliditet till 28 % vid utgången av 2001. Moderbolagets soliditet var vid samma tidpunkt preliminärt 35 %.

I efterföljande sammanställning återges några nyckeltal för Teracom hämtade ur bolagets årsredovisningar.

Teracomkoncernens omsättning, resultat och ställning 1996–2000

Belopp i miljoner kronor

	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
Nettoomsättning	1 177	1 229	1 276	1 336	1 549	
Resultat efter finansiella poster, före minoritetens andel	316	115	98	68	247	
Balansomslutning	2 067	2 280	2 686	2 850	2 885	
Soliditet, %	43	42	37	36	41	28

* Prognos

Utbyggnaden och satsningen på ett digitalt markbundet TV-nät görs samtidigt som de analoga, rikstäckande sändningarna behålls. Digital-TV kan också distribueras via kabel eller satellit, men för att kunna ta emot sådana utsändningar krävs en annan typ av utrustning för att avkoda TV-signalen än den som används för det markbundna digitala nätet. Dessa konkurrerande distributionssystem och andra omständigheter har försvårat Boxers uthyrning och försäljning av digitala TV-boxar samt Sendas försäljning av programabonnemang, vilket ytterligare försämrat bolagets redan i utgångsläget dåliga resultatutveckling. De båda bolagen befinner sig nämligen i ett uppbyggnadsskede och förväntas inte ge något överskott innan den löpande verksamheten fått tillräcklig omfattning.

Teracom har kunnat finansiera sin hittillsvarande utbyggnad med hjälp av externa krediter samt med vinsten från försäljningen av NSAB. Bolaget har förhandlat sig till en kreditfacilitet på 1 800 miljoner kronor som ännu inte har tagits i anspråk fullt ut.

Mot bakgrund av koncernens försvagade finansiella ställning har Teracom under 2001 påbörjat ett åtgärdsprogram som bl.a. medfört att kostnadsnivån inom koncernen sänkts med 75 miljoner kronor per år, att en ny organisation har införts, att planerade investeringar har begränsats och att beslut har fattats om att helt eller delvis avveckla vissa dotter- och intressebolag, av vilka något

¹ En investering finansierad med lån ökar ett bolags tillgångar och skulder. Den bidrar på så sätt till att omslutningen på balansräkningen blir i motsvarande mån större. Investeringen påverkar däremot inte – förenklat sett – det egna kapitalets storlek. Soliditeten, eller kvoten mellan det egna kapitalet och balansräkningens omslutning, sjunker därför för ett företag med omfattande investeringar.

redan har avvecklats. Diskussioner har också förts med Europeiska investeringsbanken om finansieringen av främst den digitala utbyggnaden.

Ledningen för Teracom räknar med fortsatt stort behov av investeringar i nät och marknadsföring. För att bolaget långsiktigt skall få en stabil kapitalbas i detta utvecklingskede har dess styrelse vänt sig till Kulturdepartementet och föreslagit ett kapitaltillskott på minst 825 miljoner kronor genom en nyemission. Med kapitaltillskottet räknar Teracom med att kunna förverkliga sina affärsplaner fram t.o.m. 2010. Teracom har tidigare inte erhållit något kontant kapitaltillskott från ägaren – staten.

Teracoms extra bolagsstämma

Vid en extra bolagsstämma i Teracom AB den 29 november 2001 gav ägaren bolaget i uppdrag att omstrukturera sin verksamhet. Enligt de nya ägardirektiven skall kärnverksamheten prioriteras. Med kärnverksamheten förstås analog eller digital utsändning av radio- och TV-program som är tillgängliga i hela eller större delen av landet utan kostnad. Kompletterande verksamhet skall bedrivas med lägre risk och med avsevärt mindre behov av egna investeringar. Vissa dotterbolag skall avyttras helt eller delvis. Boxers och Sendas verksamhet bör omorganiseras med sikte på en sammanslagning, och i samband därmed bör Teracoms ägarandel minskas till lägst 51 %. Nya finansieringsformer som t.ex. leasing skall tillämpas. Ett sparprogram skall reducera kostnaderna i bolaget. Bolagets organisation skall förändras så att kärnverksamheten och övrig verksamhet redovisas klart åtskilda. Om viss verksamhet bedrivs i dotterbolagsform skall förhållandet mellan dessa bolag och moderbolaget vara affärsmässiga.

Förslaget i propositionen

I propositionen återkommer regeringen till de frågor som behandlades vid den extra bolagsstämman och slår än en gång fast att Teracom AB behöver omstrukturera sin verksamhet, koncentrera sig på kärnverksamheten och minska sitt risktagande. Utsändning av radio och TV är bolagets kärnverksamhet. Annan verksamhet kan bedrivas om den är förenlig med kärnverksamheten, framhåller regeringen.

Regeringen erinrar också om att det pågår en övergång från analog till digital teknik för i första hand TV-distribution. Digital-TV-kommittén har i sitt slutbetänkande föreslagit att digitala marksändningar för public service-programmen skall byggas ut till full befolkningstäckning och att även övriga sändarnät skall byggas ut så långt som möjligt. Skall kommitténs förslag kunna genomföras är det angeläget att Teracom AB har den styrka och inriktning som krävs, anser regeringen.

Syftet med omstruktureringen är i första hand att bättre anpassa Teracoms kostnader till intäkterna. Enligt regeringens bedömning kommer det åtgärdsprogram som Teracom AB skall genomföra att få effekt successivt men inte fullt ut förrän under 2003. De mer långsiktiga förutsättningarna för bolagets

verksamhet kommer vidare att läggas fast först när riksdagen har fattat beslut om den framtida inriktningen av TV-distributionen, påpekar regeringen. Bland frågor av betydelse nämns utbyggnadsgraden för de digitala TV-näten och tidpunkten när de analoga TV-sändningarna skall upphöra. Teracom AB behöver därför enligt regeringen en tillfällig ekonomisk förstärkning.

Regeringen anser att en kreditgaranti är den mest lämpliga formen för att överbrygga problemen för Teracom AB i avvaktan dels på att åtgärdsprogrammet skall ge effekt, dels på att de långsiktiga förutsättningarna för radio- och TV-distributionen fastställs. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att den skall bemyndigas att utfärda en kreditgaranti till Teracom AB inom en ram på högst 2 000 miljoner kronor. Garantin skall enligt förslaget tidsbegränsas t.o.m. den 31 oktober 2002. Den föreslagna garantinivån är något högre än bolagets nuvarande skuldsättning och härigenom blir det, enligt regeringen, möjligt för Teracom AB att ta upp nya krediter på ytterligare högst 200 miljoner kronor om bolaget skulle anse detta vara nödvändigt.

Om riksdagen bifaller regeringens förslag kommer Riksgäldskontoret att få i uppdrag att utfärda garantin. För kreditgarantin skall Riksgäldskontoret ta ut en riskavspeglande avgift.

Statlig garantigivning

En kreditgaranti är ett statligt borgensåtagande som oftast gäller som för egen skuld. Det är alltså staten, inte långivaren, som står risken om ett garanterat lån behöver infrias.

I Sverige gäller sedan några år tillbaka att nyttkomna statliga garantier hanteras vid sidan av statsbudgeten i marknadsmässiga former. Det innebär att avgifter skall tas ut och att dessa skall ha en sådan nivå att de täcker kostnaderna för såväl administration som infriade garantier sett över en längre tidsperiod. Garantavgiften skall alltså spegla risken för att en garanti eller grupp av garantier kan komma att infrias.

Riksdagen kan besluta att man för ett visst åtagande helt eller delvis skall avstå från att ta ut en sådan avgift. Om så sker uppkommer en statlig subvention som motsvaras av den uteblivna avgiftsintäkten. För att synliggöra detta skall i sådana fall ett anslag på statsbudgeten belastas med ett belopp som motsvarar subventionen.

Influtna avgifter samt i förekommande fall uppburna anslagsmedel förs till Riksgäldskontoret och redovisas där på ett särskilt räntebärande konto som fungerar som en reserv för framtida förluster. Till samma reserv förs också medel som återvinns från infriade garantier. För att säkerställa att utbetalningar alltid kan göras från reserven är en obegränsad kredit knuten till den.

Även äldre garantier har numera inordnats i det nya systemet.

Bestämmelser om den statliga garantigivningen återfinns i lagen (1996:1059) om statsbudgeten samt i garantiförordningen (1997:1006). Kravet på en garantiavgift regleras i 15 § budgetlagen där det slås fast att avgiften skall motsvara statens ekonomiska risk och övriga kostnader för åtagandet, om inte riksdagen för ett visst åtagande beslutar annat. I garantiförordningen

finns kompletterande bestämmelser, bl.a. föreskrivs där att en garanti endast får beviljas för den som kan antas ha betalningsförmåga.

EU:s statsstödsregler

Artikel 87.1 i EG-fördraget förbjuder i princip alla former av statsstöd som snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Hur detta förbud skall tillämpas på statliga garantier har kommissionen förtydligat i ett tillkännagivande som antogs den 24 november 1999².

Av tillkännagivandet framgår att förbudet enligt artikel 87.1 inte omfattar stöd som inte gynnar vissa företag eller produktion av vissa varor. Detsamma gäller åtgärder som inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Kommissionen anger fyra undantagsvillkor och anser att en garanti inte skall betraktas som ett statligt stöd om *samtliga* dessa villkor är uppfyllda. De fyra villkoren förutsätter:

1. Låntagaren har en sund finansiell ställning.
2. Låntagaren skall i princip kunna låna på marknaden utan något statligt ingripande.
3. Garantin skall avse en bestämd finansiell transaktion, inte täcka mer än 80 % av det utestående lånet och vara begränsad i tid och till belopp.
4. Låntagaren betalar ett marknadspris för garantin.

Kravet att garantin inte får täcka mer än 80 % av lånet har tillkommit för att göra en långivare mer motiverad att på rätt sätt bedöma låntagarens kreditvärdighet. Enligt tillkännagivandet kommer kommissionen att kritiskt granska garantier som täcker hela, eller nästan hela, den finansiella transaktionen.

Skulle något av de angivna villkoren inte vara uppfyllt innebär det inte att garantin automatiskt betraktas som statligt stöd. Det prövas i stället från fall till fall. Vid minsta osäkerhet skall emellertid den planerade garantin anmälas till kommissionen. Kommissionen skall nämligen granska alla statliga garantier som omfattas av artikel 87.1 för att avgöra om de är förenliga med den gemensamma marknaden.

Stöd i form av en garanti kan i princip godkännas av kommissionen enligt gängse möjligheter till undantag från stödförbudet i artikel 87.1 i EG-fördraget.

Utskottets sammanfattande bedömning

Teracom har till ägaren framfört önskemål om ett kapitaltillskott på 825 miljoner kronor för att långsiktigt säkerställa företagets utbyggnad av det digitala marksända TV-nätet liksom bolagets övriga verksamhet. I propositionen hänvisar regeringen till den analys som KPMG Corporate Finance gjort på Kulturdepartementets uppdrag och som uppges visa att det behövs såväl

² Kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier (EGT C71, 11.3 2000)

förändringar inom koncernen som ett visst kapitaltillskott för att soliditeten skall hållas kvar över 30 %, vilket är den nivå som krävs av kreditgivarna för moderbolaget.

Regeringen konstaterar att det åtgärdsprogram som Teracom skall genomföra kommer att få effekt successivt men inte fullt ut förrän under nästa år. Vidare gäller att de mer långsiktiga förutsättningarna för bolagets verksamhet kommer att läggas fast först när riksdagen har fattat beslut om den framtida inriktningen av TV-distributionen. För att överbrygga de problem detta medför behöver Teracom en tillfällig ekonomisk förstärkning, och den bör enligt regeringen lämnas i form av en tidsbegränsad kreditgaranti, en garanti som föreslås gälla t.o.m. den 31 oktober 2002.

Finansutskottet instämmer i regeringens bedömning att Teracom är i behov av en ekonomisk förstärkning för att snabbt kunna omstrukturera sin verksamhet och anpassa den till de krav som Digital-TV-kommitténs förslag kan föranleda. En sådan förstärkning är nödvändig om bolaget skall kunna tillgoda långivarnas krav på bl.a. soliditet och likviditet.

Med hänsyn härtill anser finansutskottet att regeringen bör bemyndigas att utfärda en tidsbegränsad kreditgaranti på 2 000 miljoner kronor till Teracom.

Utskottet noterar att det begärda bemyndigandet löper ut innan åtgärdsprogrammet hunnit få fullt genomslag och innan riksdagen har hunnit ta ställning till regeringens förslag med anledning av Digital-TV-kommitténs betänkande. Det är enligt utskottets mening därför inte uteslutet att bemyndigandet kan komma att behöva förlängas, vilket i så fall kräver ett nytt riksdagsbeslut. På grund av riksdagsvalet kommer riksdagen under hösten att samlas senare än normalt, och efter det att val har förrättats till utskotten kommer deras arbete att vara inriktat på att under stark tidspress behandla regeringens förslag till statsbudget för 2003. Finansutskottet föreslår mot denna bakgrund att bemyndigandet att utfärda en garanti bör gälla t.o.m. den 31 december 2002.

Enligt finansutskottets mening bör kulturutskottet med denna jämkning tillstyrka det av regeringen begärda bemyndigandet om en kreditgaranti till Teracom. Kulturutskottet bör som en konsekvens samtidigt avstyrka de yrkanden om avslag på propositionen som framförs i motionerna Kr3 (fp) yrkande 1, Kr4 (m) yrkande 1 och Kr6 (v) yrkande 1.

Enligt regeringens bedömning behöver Teracom genomföra en omstrukturering som innebär att företaget koncentrerar sig på kärnverksamheten och minskar risktagandet. Finansutskottet gör i detta avseende ingen annan bedömning än regeringen. Liksom regeringen anser utskottet att Teracom bör koncentrera sig på kärnverksamheten så att bolaget på ett kostnadseffektivt sätt kan bedriva utsändning av radio och TV över ett rikstäckande marknät. För att långsiktigt förbättra bolagets lönsamhet bör det befintliga marknätet också kunna användas för andra telekomsatsningar. Sådana satsningar, liksom andra satsningar förenliga med kärnverksamheten, bör emellertid göras med låg risk och med ett begränsat behov av egna investeringar.

Teracom skall senast den 15 februari 2002 lämna en lägesrapport till regeringen om hur omstruktureringsarbetet fortskrider. Av den skall även framgå

om det krävs någon ändring av de riktlinjer som gäller för bolaget enligt riksdagens beslut. Finansutskottet finner det välmotiverat att regeringen på detta sätt noga följer bolagets utveckling, inte minst mot bakgrund av att Teracom har en nyckelroll för att det av riksdagen fastlagda målet om massmediernas tillgänglighet skall kunna nås. Enligt finansutskottets mening bör regeringen göra en analys av Teracoms långsiktiga finansieringsbehov och till riksdagen återkomma med en redovisning av företagets finansiella ställning och ekonomiska utveckling.

I motion Kr6 påpekas också att det i propositionen inte har klarlagts om den föreslagna garantigivningen är förenlig med EU:s statsstödsregler. Finansutskottet vill med anledning härav framhålla följande.

Såsom statssekreteraren i Kulturdepartementet, Gunilla Thorgren, framhöll vid kultur- och finansutskottets gemensamma utfrågning den 29 januari, har avsikten med propositionen varit att skaffa regeringen ett formellt handlingsutrymme för att gå vidare i frågan. När riksdagen tagit ställning i ärendet kommer ett bifall till propositionen att innebära att Riksgäldskontoret får i uppdrag att undersöka de närmare förutsättningarna för en garanti och hur stor garantiavgiften skall vara för att motsvara kravet på en riskavspeglande avgift. Utskottet ser det som självklart att man i det sammanhanget också beaktar EU:s statsstödsregler och utformar garantin i överensstämmelse med detta regelverk. Att så kommer att ske har också bekräftats av statssekreteraren vid utfrågningen. De i motion Kr6 framförda invändningarna kommer alltså att bli beaktade, och motionen bör därför inte föranleda någon ytterligare åtgärd. Motionen är alltså tillgodosedd i detta avseende.

När riksdagen tar slutlig ställning i detta ärende har närmare tre månader förflutit sedan regeringen antog propositionen. Med hänsyn härtill kan det vid regeringens och Riksgäldskontorets fortsatta beredning framkomma nya omständigheter som gör att det kan ifrågasättas om en kreditgaranti fortfarande är den lämpligaste lösningen för att överbrygga de problem som Teracom ställs inför när åtgärdsprogrammet skall genomföras. Regeringen bör i så fall kunna återkomma till riksdagen med förslag.

De motionsyrkanden som väckts i ärendet och som inte har behandlats i detta yttrande faller enligt utskottets mening utanför finansutskottets beredningsområde. Utskottet avstår därför från att ta ställning till motionerna Kr3 (fp) yrkandena 2 och 3, Kr4 (m) yrkandena 2–4, Kr5 (m) samt Kr7 (kd).

Stockholm den 31 januari 2002

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Bergqvist (s), Gunnar Hökmark (m), Bengt Silfverstrand (s), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Anna Åkerhielm (m), Carin Lundberg (s), Kjell Nordström (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Gunnar Axén (m), Yvonne Ruwaida (mp), Lena Ek (c), Tommy Waidelich (s), Marie Engström (v), Rose-Marie Frebran (kd) och Camilla Dahlin-Andersson (fp).

Avvikande meningar

1. Utskottets sammanfattande bedömning (m, fp)

av Gunnar Hökmark (m), Lennart Hedquist (m), Anna Åkerhielm (m), Gunnar Axén (m) och Camilla Dahlin-Andersson (fp) som anser att avsnittet *Utskottets sammanfattande bedömning* borde ha följande lydelse:

Teracom har till ägaren framfört önskemål om ett kapitaltillskott på 825 miljoner kronor för att långsiktigt säkerställa företagets utbyggnad av det digitala marksända TV-nätet liksom bolagets övriga verksamhet. I propositionen hänvisar regeringen till den analys som KPMG Corporate Finance (nedan KPMG) gjort på Kulturdepartementets uppdrag och som uppges visa att det behövs såväl förändringar inom koncernen som ett visst kapitaltillskott för att soliditeten skall hållas kvar över 30 %, vilket är den nivå som krävs av kreditgivarna. I samband med den utfrågning kultur- och finansutskotten genomförde den 29 januari 2002 framkom dock att Finansdepartementets bedömning är att det inte finns något utrymme i inom ramen för utgiftstaket för något kapitaltillskott under innevarande år och att denna fråga ej heller varit föremål för diskussion.

Regeringen hävdar att det åtgärdsprogram som Teracom skall genomföra kommer att få effekt successivt men inte fullt ut förrän under nästa år. Vidare konstaterar regeringen att de mer långsiktiga förutsättningarna för bolagets verksamhet kommer att läggas fast först när riksdagen har fattat beslut om den framtida inriktningen av TV-distributionen. Utan kreditgaranti och aktieägartillskott kommer företaget inte att klara sin nuvarande situation enligt företagets styrelse. För att överbygga de problem Teracom står inför föreslår regeringen en tillfällig ekonomisk förstärkning i form av en tidsbegränsad kreditgaranti, en garanti som föreslås gälla t.o.m. den 31 oktober 2002.

Finansutskottet instämmer i regeringens bedömning att Teracom är i behov av åtgärder för att klara sig ur den uppkomna ekonomiska krisen och för att klara företagets långsiktiga överlevnad. Utifrån de uppgifter som framkommit vid utskottsutfrågningarna och efter en genomgång av det underlagsmaterial som tillhandahållits av Kulturdepartementet står det dock klart att lösningen på Teracoms problem inte är att staten utfärdar en kreditgaranti för Teracoms lån, något som dessutom sannolikt skulle strida mot gällande EU-rätt.

Vidare råder det så pass stora oklarheter kring bolagets aktuella finansiella ställning att det av den anledningen inte heller vore ansvarsfullt att tillstyrka förslaget om en kreditgaranti. Utskottet har t.ex. inte kunnat granska Teracoms balansräkning vid årsskiftet 2001/2002. Dessutom råder det oklarhet om huruvida man avser att uppvärdera bolagets tillgångar samt vilka värderingsprinciper som skulle ligga till grund för en sådan åtgärd. Regeringen har uppenbarligen inte heller för avsikt att beakta att Riksdagens revisorer satt upp Teracomaffären på sin bevakningslista och att företagets förhållanden därmed kommer att undergå en ytterligare granskning.

Teracoms ekonomiska problem grundar sig i satsningen på digital mark-sänd TV. Investeringarna i teknisk infrastruktur, marknadsföring och subventionering av set-top-boxar belastar företaget med stora kostnader. Digital-TV-projektet kommer enligt prognoserna inte att bli lönsamt under överskådlig tid. Mot bakgrund av de uppgifter som framkommit i samband med utfrågningen av representanter för Teracom, bl.a. att distributionskostnaderna för marksänd digital-TV är flera gånger högre än distributionskostnaderna för satellitsänd digital-TV och de tekniska begränsningar som finns i marknätet kan det ifrågasättas om marksänd digital-TV någonsin kommer att få den konkurrenskraft som krävs för att projektet skall bli lönsamt. Det är därför risk att en kreditgaranti måste infrias i ett senare skede till en icke-budgeterad kostnad för staten.

Vidare vill utskottet framhålla att om projektet inte blir lönsamt kommer den subventionering som då skett av projektet, och som skulle bli fallet om ägaren tillskjuter statliga medel, att strida mot tidigare riksdagsbeslut om att den marksända digital-TV:n inte skall stödjas med statliga medel. Finansutskottet anser att den omedelbara åtgärd som krävs för att stärka Teracoms ekonomiska ställning är ett stopp för ytterligare investeringar i teknisk infrastruktur, marknadsföring och subventionering av set-top-boxar. Med hänvisning till de uppgifter som återfinns i den analys som KPMG gjort på Kulturdepartementets uppdrag skulle detta minska bolagets förlust under innevarande år och kommande år med så betydande summor att vare sig kreditgaranti eller kapitaltillskott torde vara nödvändigt.

De investeringar som krävs för att fullgöra bolagets uppgifter, och som har en kommersiell bärighet, kan bäst säkras med ett tillskott av nytt kapital som både förstärker företagets överlevnadsförmåga och dess möjligheter att leva upp till den faktiska efterfrågan på företagets tjänster. En sådan fokusering på publikens och på kundernas efterfrågan kan bäst genomföras om man avstår från den politiska styrning som tills nu har präglat företagets investeringar och verksamhet.

Finansutskottet anser mot denna bakgrund att det bästa för Teracoms fortsatta utveckling vore att företaget privatiseras. På detta sätt kan nytt kapital tillföras bolaget utan att kostnaden riskerar att belasta skattebetalarna ytterligare samtidigt som tillskottet kan bidra till att den verksamhet och de investeringar som behövs kan genomföras. En ny ägare till Teracom har sedan möjlighet att avgöra om och hur det är affärsmässigt motiverat att driva utvecklingen av det digitala marknätet vidare. Regeringen bör därför bemyndigas att sälja statens aktier i Teracom. Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar utskottet att kulturutskottet tillstyrker yrkandena i motionerna Kr3 (fp) och Kr4 (m).

2. Tillkännagivande om återrapportering (v, mp)

av Siv Holma (v), Yvonne Ruwaida (mp) och Marie Engström (v).

Enligt finansutskottets mening bör regeringen i enlighet med vad som framförs i motion Kr6 (v) skyndsamt göra en analys och samlad bedömning av

Teracoms ekonomiska utveckling och till riksdagen återkomma med en redovisning av företagets finansiella ställning och långsiktiga finansieringsbehov. Utskottet anser att kulturutskottet bör tillstyrka motion Kr6 yrkande 2 och ge denna uppfattning till känna för regeringen.

Särskilt yttrande

Riksgäldskontorets garantiprovning

av Yvonne Ruwaida (mp).

Jag anser att den bedömning som Riksgäldskontoret gör i frågan om en garanti till Teracom AB borde vara en del av underlaget för riksdagens beslut.

Innehållsförteckning

Finansutskottets yttrande.....	1
Utskottets överväganden.....	2
Bakgrund	2
Teracoms finansiella ställning	2
Teracoms extra bolagsstämma.....	4
Förslaget i propositionen	4
Statlig garantigivning	5
EU:s statsstödsregler.....	6
Utskottets sammanfattande bedömning	6
Avvikande meningar	10
1. Utskottets sammanfattande bedömning (m, fp).....	10
2. Tillkännagivande om återrapportering (v, mp).....	11
Särskilt yttrande.....	13
Riksgäldskontorets garantiprovning	13